

VII. Universitetets videnskabelige Samlinger og Anstalter.

a. Anvendelsen af den for Finansaaret 1934—35 bevilgede Raadighedssum til Afholdelse af særlige Udgifter for Universitetets Instituter.

Af Kontoens Beløb 6000 Kr. anvendtes ialt 200,25 Kr. til Anskaffelse af Undervisningsmidler, saasom Duplikering af Tekster til Forelæsninger og Øvelser o. lign. Endvidere anvendtes et Beløb af 1462 Kr. til Anskaffelse af nyt Inventar (Borde og Stole) til Auditorium Nr. 7 i Universitetets Hovedbygning. Den øvrige Del af Bevillingen anvendtes saaledes: Til en botanisk Ekskursion 1000 Kr., til Laboratoriet for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik 2 199,91 Kr., til Studiesalen for græsk Papyrologi 137,74 Kr., til det kunsthistoriske Laboratorium 220 Kr., til det geografiske Laboratorium 311,16 Kr. og til Zoologisk Museums 3die Afdeling 468,94 Kr., se herom nedenfor under de enkelte Instituter.

b. Universitetets Arkiv.

Paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1509—10, fornyedes for en ny 3-aarig Periode under Universitetets Konto 4. B. 1. Honorarer til Tjenestemænd den i en Aarrække givne Bevilling paa 700 Kr. som Honorar til Universitetets Arkivar, Bibliotekar ved Universitetsbiblioteket Victor Petersen for Restaurering og Registrering af Universitetets Arkiv. (J. Nr. 277/34).

Som meddelt i Aarbogen for 1931—32 Side 174 bortfaldt fra 1. April 1932 den tidligere givne Bevilling til Materialer vedrørende Restaureringen og Registreringen af Arkivet (paa Finansloven for 1931—32: 270 Kr.). Efter Andragende fra Arkivaren blev der under 5. Maj 1933 stillet et Beløb af ialt 315,05 Kr. til Raadighed af Universitetets Udgiftspost m. 1. b. Til andre overordentlige Udgifter for Finansaaret 1932—33 til Dækning af de paagældende Udgifter, derunder et Beløb af 155,05 Kr. til Inventar. Paa samme Maade blev der af Universitetets Konto 10, f. Til andre overordentlige Udgifter for Finansaaret 1934—35 stillet et Beløb af 150 Kr. til Raadighed. (J. Nr. 164/33).

c. Det fysiologiske Institut.

De paa Finansloven for 1935—36 paa Universitetets Konto 21. r. Til Rengøring i de 5 fysiologiske Instituter og Gadefejning ved samme og paa Universitetets Konto 21. s. Til Elektricitet og Gas ved de 5 fysio-

logiske Instituter, opførte Beløb af henholdsvis 16,380 Kr. og 6860 Kr. fordeltes ved Konsistoriums Resolution af 18. Maj 1935 mellem de enkelte Instituter paa samme Maade som for Finansaaret 1933—34, jfr. Universitetets Aarboeg for 1932—33, S. 120. (J. Nr. 152 c/35).

Paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1535—36, optoges under Universitetets Konto 24. Overordentlige Udgifter, en Bevilling paa 1500 Kr. til en Hovedstandsætelse af Institutets Funktionærbolig. (J. Nr. 116 c/31).

d. De lægevidenskabelige Instituter.

1. Det normal-anatomiske Museum.

a. Indretning af en Tjenestebolig for Bestyreren, derunder Genoptagelse af Forslaget om en Nybygning for Institutet. (J. Nr. 266 b/34).

Under 8. Juni 1934 fremsendte det lægevidenskabelige Fakultet med sin Anbefaling følgende Skrivelse af 7. s. M. fra Museets Bestyrer, Professor, Dr. med. H. Hou-Jensen:

Herved tillader jeg mig at meddele, at jeg i de første Maaneder siden min Ansættelse som Professor i Anatomi har gennemgaaet Museets Samlinger og af Hensyn til det fremtidige Arbejde har foretaget forskellige Omordninger. I en anden Skrivelse af Dags Dato har jeg stillet Forslag om, at den store Samling dyriske Præparater (den Eschrichtske Samling) overgaar til Universitetets Laboratorium for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik*). Saafremt dette bifaldes, vil den store Samling af grønlandsk anthropologisk Materiale kunne flyttes og der vil følgelig ikke længere være nogen museal Anvendelse for de Lokaler, som udgør den tidligere Tjenestebolig for Professoren i Fysiologi. Jeg andrager derfor om, at denne Bolig overdrages mig som Tjenestebolig.

Betydningen af, at Professoren i Anatomi har Tjenestebolig, behøver formentlig ingen nærmere Begrundelse, naar henvises til, at samtlige andre Institutsbestyrere under det lægevidenskabelige Fakultet paa een nær har Tjenestebolig. Men jeg ønsker at tilføje, at mit videnskabelige Arbejde i den Grad hænger sammen med let Adgang til Museets Samlinger, at jeg maa formene, at det just for Professoren i Anatomi er af meget stor Betydning at have Tjenestebolig paa Institutet. Naar Boligen paa Akademiet i 1928, da Professoren i Fysiologi flyttede ud, ikke overgik til Professoren i Anatomi, skyldtes det, at denne ikke ønskede at benytte Boligen af private Grunde, medens Forholdet før den forrige Fagprofessors Tid altid har været, at Professoren i Anatomi havde Bolig paa Institutet.

Jeg tillader mig at andrage om, at Boligen istandsættes og at der indrettes Badeværelse og W. C., idet de oprindelig hertil bestemte Lo-

*) jfr. Universitetets Aarboeg for 1933—34, S. 215.

kaliteter i 1929 overgik til den Tjenestebolig, som blev indrettet for Pedellen paa Kirurgisk Akademi. Endvidere andrager jeg om, at der maa blive indlagt Centralvarme og varmt Vand i Kirurgisk Akademis Bygning af Hensyn til Boligen, som er gammeldags og besværlig at opvarme med Kakkelovne samt af Hensyn til Bygningens anden Anvendelse. Forholdene i Undervisningslokalerne er hygiejnisk set ganske uforsvarlige. Auditoriet, som altid er ganske overfyldt, opvarmes af to store Kakkelovne, i hvis umiddelbare Nærhed Studenterne maa sidde i stort Antal. Endvidere er Auditoriet meget bekosteligt at renholde paa Grund af Sod og Os fra Ovnene. Endelig er det meget upraktisk, at der ikke findes varmt Vand i Undervisningslokalerne af Hensyn til den stadige Benyttelse af de mange makroskopiske Præparater og af Hensyn til Operationsøvelserne. Det anatomiske Institut staar saaledes i hygiejnisk Henseende tilbage for alle andre Universitetsinstituter, skønt Arbejdets Art just kræver de bedst mulige hygiejniske Forhold.

Jeg tillader mig derfor at andrage om, at de ovennævnte Forandringer og Forbedringer maa blive gennemført ved Bevillinger paa Finansloven for 1935—36 eller om muligt forinden, da dette vil være af meget stor Betydning.

Herefter anmodede Konsistorium den kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt K. Varming om at ville udarbejde Planer og Overslag til de af Professor Hou-Jensen foreslaaede Foranstaltninger. Under 28. November 1934 indsendte Bygningsinspektøren sine Planer og Overslag, ifølge hvilke Indretningen af Professorboligen vilde medføre en Udgift af 6400 Kr., hvoraf dog et Beløb af 1000 Kr. vilde kunne afholdes af Kontoen for Bygningernes Vedligeholdelse, og Indlæggelse af Centralvarme og varmt Vand i Kirurgisk Akademi, Dissektionsstuen og Portnerboligen vilde medføre en Udgift paa ca. 56,000 Kr.

Herefter tilstillede Konsistorium Universitetets Kvæstor Sagen til Erklæring. Kvæstor afgav under 6. December 1934 en Erklæring, hvori udtaltes Erkendelse af, at det var paatrængende nødvendigt at skaffe Udvej for en Forbedring af Undervisningen i Anatomi; men Kvæstor udtalte derefter følgende:

Naar Kvæsturen ikke desmindre maa nære Betænkelighed ved uden Forbehold at tiltræde det foreliggende Andragende, har dette sin Forklaring deri, at man maa anse det for tvivlsomt, om det er økonomisk forsvarligt at ofre de 51,000 Kr. eventuelt + ca. 5000 Kr. til Ingeniørhonorar, altsaa ialt ca. 56,000 Kr., hvortil kgl. Bygningsinspektør Varming har beregnet de til Sagens Gennemførelse medgaaende Udgifter, til Indlæg af Centralvarme og Istandsættelse af Professorbolig i en Bygning, som utvivlsomt i Løbet af faa Aar vil blive evakueret som kirurgisk Akademi. Det vil ganske vist herimod kunne indvendes, at det under alle Omstændigheder — enten Bygningen vedblivende skal benyttes i Universitetsojemed eller den overgaar til anden Brug — vil være af Betydning, at der findes Centralvarme i Huset, men herved maa det dog tages i Betragtning, dels at Udgiften til Indlæg af Cen-

tralvarme i Dissektionshus og Portnerbolig muligvis ved Institutionens Bortflytning vil være spildt, da det ikke er usandsynligt, at de paa-gældende utiltalende Bygninger til den Tid vil blive nedrevet, dels at det ikke paa Forhaand er givet, at den nu projekterede Installation vil være formaalstjenlig for Stedets fremtidige Benyttelse og endelig, at det heller ikke er givet, at de til Professorboligens Genoprettelse fornødne Foranstaltninger vil vise sig anvendelige under de nye Forhold. Kvæsturen mener derfor at burde foreslaa optaget til Overvejelse, om det ikke vil være økonomisk formaalstjenligt at spare den her omhandlede betydelige Udgift — hvis Nødvendighed man erkender, saafremt Undervisningen i Anatomi endnu i en længere Aarrække skal foregaa i Bredgade — og til Gengæld straks søge gennemført den Udflytning af det kirurgiske Akademi og normal-anatomisk Museum til de øvrige lægevidenskabelige Instituter, som alligevel før eller senere maa finde Sted.

Efter at Kvæstors Erklæring var blevet tilstillet det lægevidenskabelige Fakultet til Udtalelse, tilskrev Fakultetet under 10. Januar 1935 Konsistorium saaledes:

Efter at Fakultetet under 8. Juni f. A. havde fremsendt med sin Anbefaling et Andragende fra Professor, Dr. med. H. Hou-Jensen om Indretning af Tjenestebolig i Kirurgisk Akademi for Bestyreren af Universitetets normal-anatomiske Museum samt Installation af Centralvarme og varmt Vand i selve Akademiet og i Dissektionsbygningen og Portnerboligen, har Konsistorium i Skrivelse af 15. f. M. (J. Nr. 266 b/34) udbedt sig en Udtalelse fra Fakultetet i Anledning af de hermed tilbagefølgende fra kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt K. Varming og Universitetets Kvæstor indhentede Erklæringer af henholdsvis 28. November 1934 og 6. f. M. Det fremgaar af disse Erklæringer, at den kgl. Bygningsinspektør har opgjort Udgifterne ved de paagældende Foranstaltninger til ialt 51,000 Kr., hvortil eventuelt kommer Ingeniørhonorar paa 5000 Kr., og endvidere at Universitetets Kvæstor har henstillet til Overvejelse, om det ikke vilde være økonomisk formaalstjenligt at spare den her omhandlede betydelige Udgift og til Gengæld straks søge gennemført den tidligere planlagte Udflytning af Normal-anatomisk Museum og Undervisningen i operativ Kirurgi til de øvrige lægevidenskabelige Instituter.

I Anledning heraf skal Fakultetet nu først meddele, at man efter Afgivelsen af Fakultetets Indstilling af 8. Juni 1934 har modtaget den vedlagte Skrivelse af 24. November 1934 fra Professor Hou-Jensen vedrørende de meget vanskelige og ganske uholdbare Tilstande, under hvilke Undervisningen i Anatomi for Tiden foregaa. Det fremgaar heraf, at Auditoriet er for lille og ikke paa langt nær kan rumme Studenterne, der — som Forholdene nu er — er afskaaret fra at faa den Undervisning, de har Krav paa i dette grundlæggende Fag. Den i Professor Hou-Jensens Skrivelse nævnte Skrivelse af 9. Oktober 1934 fra Københavns Brandvæsen vedlægges, og det fremgaar heraf, at Brand-

væsenet ikke vil tillade, at Auditoriet rummer mere end 230 Personer, medens et Auditorium, som kan rumme mere end det dobbelte, er paakrævet med det nuværende Antal Studerende. I denne Forbindelse kan man oplyse, at Professor Hou-Jensen har meddelt, at han ikke i det kommende Foraarssemester af Hensyn til en forsvarlig Undervisning og til Institutets videnskabelige Arbejde og Drift kan paatage sig at dublere Forelæsningerne, saaledes som det er sket i Efteraarssemesteret 1934. Endvidere fremgaar det af Professor Hou-Jensens Skrivelse, at Dissektionsstuen er alt for lille, uheldigt indrettet og hygiejnisk set ganske uforsvarlig. Fakultetet, hvis Medlemmer havde Lejlighed til at gennemgaa alle Museets Lokaler ved et Besøg i Maj 1934, kan med hele sin Sagkundskab stille sig bag denne Udtalelse, og man maa hævde, at det er ganske uforsvarligt at fortsætte en Undervisning som den her omhandlede under de nuværende ganske uhygiejniske Forhold.

Naar Professor Hou-Jensen derfor slutter sin Redegørelse med at anmode Fakultetet om at søge opført et nyt anatomisk Institut, maa Fakultetet give ham sin fulde Tilslutning og indtrængende henstille, at denne Sag, som har været aktuel i mange Aar, nu bliver løst paa en tilfredsstillende Maade derved, at der paa Finansloven for 1936—37 bevilges de fornødne Midler til Opførelse af et nyt Institut. Dette falder jo forsaavidt sammen med det af Universitetets Kvæstor anførte, men Fakultetet maa dog i Modsætning til Kvæstor mene, at Indlæggelse af Centralvarme i Kirurgisk Akademi vil være en Foranstaltning, som alligevel skulde udføres, uanset hvilket andet Formaals Bygningen skal tjene, naar de lægevidenskabelige Instituter fraflytter Bredgade. Udgiften hertil vil saaledes ikke være spildt, saa meget mindre som langt den største Del af Udgiften vedrører selve det kirurgiske Akademi, medens kun en ringe Del af Beløbet vedrører Dissektionsbygningen og Portnerboligen. Endelig vil der jo, selv om der bevilges Midler paa Finansloven for 1936—37 til Opførelse af et nyt Institut, hengaa adskillige Aar, inden Institutet kan flyttes. Men mener Ministeriet ikke at kunne bevilge det til Indlæggelse af Centralvarme og varmt Vand nødvendige Beløb, maa man i hvert Fald indtrængende henstille, at der ved Ændringsforslag til Finanslovsforslaget for 1935—36 bevilges det til Indretningen af en Tjenestebolig for Professor Hou-Jensen nødvendige Beløb. Af Hensyn til det meget store Arbejde, det allerede har været og endnu i flere Aar vil være at omorganisere Museet og Undervisningen efter Professor Hansens Død og af Hensyn til Professor Hou-Jensens eget videnskabelige Arbejde, som i Begyndelsen navnlig vil gaa ud paa at udarbejde en Lærebog i Faget til Brug for de Studerende, hvortil det er nødvendigt for ham ogsaa udenfor Institutets daglige Arbejdstid at have let Adgang til Museets store Samlinger, er det absolut paakrævet, at Professor Hou-Jensen faar Tjenestebolig paa Akademiet. Hertil kommer, at de paagældende Lokaler for Tiden henstaar uden nogensomhelst Anvendelse, medens Staten dog i Tilfælde af, at de benyttes

som Tjenestebolig for en Professor, faar en aarlig Indtægt af dem paa 1152 Kr.

Fakultetet har forespurgt den kgl. Bygningsinspektør, hvor stor Bekostningen ved en almindelig Istandsættelse af de paagældende Lokaler i kirurgisk Akademi som Tjenestebolig for Museets Bestyrer vil andrage, derunder den nødvendige Indlæggelse af W. C. og Badeværelse. Som Svar herpaa har man modtaget den vedlagte Skrivelse af 9. ds., hvori Udgiften opgøres til 6400 Kr., hvoraf 1000 Kr. kan afholdes af Vedligeholdelseskontoen.

Med Henvisning til ovenstaaende skal Fakultetet indstille, at der paa Finansloven for 1936—37 optages en Bevilling til Opførelse og Udstyr af et nyt Institut for normal Anatomi og Undervisningen i operativ Kirurgi, saaledes at der i Løbet af Foraaret 1935 udarbejdes et detailleret Overslag over Udgifterne, og at der ved Ændringsforslag til Finanslovsforslaget for 1935—36 søges bevilget et Beløb af 5400 Kr. til Indretning af en Tjenestebolig i Kirurgisk Akademi for Bestyreren af Universitetets normal-anatomiske Museum. Saafremt Midler til det nye Institut ikke kan tilvejebringes paa Finansloven for 1936—37, forbeholder Fakultetet sig at vende tilbage til Spørgsmaalet om Installation af Centralvarme og varmt Vand i Akademiet, Dissektionsbygningen og i Portnerboligen.

Herefter blev Sagen af Konsistorium under 24. Januar 1935 indsendt til Ministeriet, saaledes at man foreløbig androg om Optagelse paa Finansloven for 1935—36 af Bevillingen til Indretning af Professorboligen. Med Henblik paa Spørgsmaalet om, hvorvidt Bevillingen til Indlæggelse af Centralvarme og varmt Vand i Kirurgisk Akademi skulde søges gennemført eller ikke, udtalte man, at man gik ud fra, at der i Løbet af Foraaret 1935 kunde føres nærmere Forhandlinger om Plan og Omkostninger vedrørende det foreslaede nye Institut for Anatomi og operativ Kirurgi.

Herefter blev der ved Ændringsforslag til 3die Behandling af Finanslovsforslaget for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg B., Sp. 1207—08 under Universitetets Konto 24. Overordentlige Udgifter optaget en Bevilling paa 5400 Kr. til Indretning af en Professorbolig i Kirurgisk Akademi.

Boligen toges i Brug af Professor Hou-Jensen den 1. September 1935. Ved Undervisningsministeriets Resolution af 20. Februar 1936 blev der udredet Flytтеgodtgørelse, Erstatning for Huslejetab m. m. til Professor Hou-Jensen med et Beløb af ialt 749 Kr. 86 Øre.

β. Andre Sager.

Paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1533—34 optoges under Universitetets Konto 24. Overordentlige Udgifter en Bevilling paa 1500 Kr. til Paalægning af Linoleum i forskellige Lokaler paa Kirurgisk Akademi. (J. Nr. 278 b/31).

Paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1511—14, optoges under Universitetets Konto 4. B. 2. Honorarer til Ikke-Tjenestemænd, en Bevilling paa 3600 Kr. som Honorar til en ny honorarlønnet videnskabelig Assistent ved Museet. (J. Nr. 409/30).

2. Det medicinsk-fysiologiske Institut.

Efter Andragende af Institutets Bestyrer, Professor, Dr. med. Einar Lundsgaard, som den 1. September 1934 havde tiltraadt sit Embede, blev der paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1934—35, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 4495—96, under Universitetets Konto 24. Overordentlige Udgifter, optaget en Bevilling paa 1172 Kr. til Udførelsen af visse bygningsmæssige Forandringer i Institutets Bestyrerbolig. (J. Nr. 390 b/34).

3. Det patologisk-anatomiske Institut.

Efter Andragende fra Institutbestyreren Professor, Dr. med. Poul Møller blev der under 3. Juni 1935 stillet et Beløb af 380 Kr. til Raadighed af Universitetets Konto 10. f. Til overordentlige Udgifter dels for Finansaaret 1934—35, dels for Finansaaret 1935—36 til Fornyelse af 4 Ildslukningsapparater i Institutet. (J. Nr. 152 d/34).

4. Institutet for almindelig Patologi.

Paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1947—48 optoges under Finanslovskonto § 26 II. B. 8. q. en Bevilling paa 7656 Kr. til Opførelse af nye Dyrestalde for Institutet samt en Garage til Brug for Institutbestyreren. Ved Undervisningsministeriets Skrivelse af 15. December 1934 blev det fastsat, at Institutbestyreren for Brugen af Garagen skulde erlægge en maanedlig Leje af 10 Kr. (J. Nr. 202 b/34).

5. Det retsmedicinske Institut.

a. Udvidelse af Institutet og dets Virksomhed. (J. Nr. 11 c/34).

Under 29. Maj 1934 afgav Institutets Bestyrer, Professor, Dr. med. Knud Sand følgende Indstilling:

I tidligere Skrivelser herfra, bl. a. Skrivelse af 28. Februar 1933 og 4. November 1933, har jeg paapeget, at Institutets samlede Arbejde under dets sociale Funktioner (Obduktions- og Morguevæsen, kliniske Undersøgelser for Politiet, Laboratorieundersøgelser for Retsvæsenet) allerede i de første Aar efter dets Udvidelse er blevet meget stærkt forøget, og jeg har flere Gange overfor Ministeriet omtalt den kommende uomgængelige Nødvendighed af en Omregulering af dette Arbejde, herunder ogsaa Lokaleforøgelse og Personaleændringer.

At den omkring 1931 gennemførte Nyordning antagelig vilde medføre visse supplerende og regulerende Udvidelser ventilerede man allerede i Undervisningsministeriets Udvalg angaaende Institutets Ny-

ordning, og man sikrede sig allerede dengang, at der resterede Mulighed for saadanne mindre Udvidelser, som Nyordningen vilde provokere.

Forholdene er nu saaledes, at jeg ser mig nødsaget til at fremkomme med et positivt Forslag i saa Henseende for at undgaa, at Nyordningen skal lide Skade.

I Betænkning, afgivet af det den 1. November 1928 nedsatte Udvalg angaaende en Nyordning vedrørende Universitetets retsmedicinske Institut, er mange Steder fremhævet den store Betydning, det har for Justitsvæsenet — saavel ved Forbrydelsers Efterforskning som for Retsikkerheden i det hele — at der findes en retsmedicinsk Centralinstitution, der til enhver Tid er fuldt udrustet saavel i teknisk som personalemæssig Henseende, og ligeledes er det fremhævet, at Udførelsen af disse Opgaver ikke maa ske paa Bekostning af Institutets primære Universitetsvirksomhed: Undervisningen og det videnskabelige Arbejde. I Konsekvens heraf blev der da ogsaa ved den i 1930—31 gennemførte Nyordning skaffet Institutet meget forbedrede Forhold i de omhandlede Henseender.

Den videnskabelige Udvikling og den forventede stærke Stigning i Retsvæsenets Anvendelse af Institutet har imidlertid medført, at de Omraader, der allerede længe har været omfattet af Institutets sociale Arbejde, herunder ganske særligt Laboratorieundersøgelserne, dels er blevet udvidet, dels at nye Omraader er kommet til.

Navnlig kan fremhæves den Vækst, der saavel kvalitativt som kvantitativt har fundet Sted indenfor de under Institutets serologiske Laboratorium hørende Undersøgelser.

Foranlediget heraf har Institutet i Skrivelse af 6. Oktober 1932 til Undervisningsministeriet ansøgt om en midlertidig Bevilling af 200 Kr. maanedlig af Universitetets Udgiftspost a. 3. a. (Medhjælpssummer) til Ansættelse af endnu en serologisk uddannet Læge til Assistance for Institutets serologiske Laboratorium, hvilket blev bifaldet af Undervisningsministeriet (cfr. Konsistoriums Skrivelse af 31. Oktober 1932, Journ. Nr. 11 c/32) for Tidsrummet 1. November 1932 til 31. Marts 1933 og paany efter Institutets Ansøgning forlænget for Finansaaret 1933—34 (cfr. Konsistoriums Skrivelse af 20. Maj 1933), og i Skrivelse af 4. November 1933 ansøgte Institutet yderligere paa Grund af Arbejdets Vækst om en Forhøjelse af den bevilgede Medhjælpssum, hvilket bifaldtes af Undervisningsministeriet (cfr. Konsistoriums Skrivelse af 7. Januar 1934), idet der i Tidsrummet 1. November 1933 til 31. Marts 1934 stilledes et Beløb af Kr. 650 til Raadighed for Institutet. I Skrivelse af 23. Februar d. A. har Institutet ansøgt om Forlængelse af disse to nævnte Bevillinger, hvorefter Undervisningsministeriet under 17. April d. A. har bifaldet, at der af Medhjælpssummen stilles et Beløb af 4500 Kr. til Raadighed i Finansaaret 1934—35.

Til Støtte for disse Ansøgninger har Institutet fremhævet, at Stigningen af det sociale Arbejde i det hele har medført en Stigning af In-

stitutets Gebyrbudget (Indtægt for Statskassen). Denne Stigning har endog oversteget det forventede og vist sig at være saa betydelig, at Institutets Gebyrindtægt for Finansaaret 1933—34 er blevet 12,268 Kr. større end budgetteret.

Til Belysning af Laboratoriarbejdets Stigning skal eksempelvis anføres, at Institutet 1931 foretog Blodtypebestemmelser i 533 Sager (dvs. af ca. 1600 enkelte Blodprøver). Typebestemmelserne foretoges dengang væsentlig kun efter det saakaldte A. B. O-System. I 1933 foretoges Typebestemmelse i 627 Sager (dvs. af ca. 1900 enkelte Blodprøver). Ikke alene vejer denne Forøgelse kvantitativt meget i Arbejdet, men dertil kommer, at Undersøgelserne fra medio 1932 foretages saavel efter A. B. O-Systemet som efter de saakaldte A_1 — A_2 - og M-N-Systemer, hvilket kræver mindst 3—4 Gange saa lang Tid som Bestemmelse alene efter A. B. O-Systemet. Dertil kommer langvarige og vanskelige Forarbejder til Fremstilling af de til M. N.- og A_1 — A_2 -Bestemmelserne anvendte Sera. Alene paa dette Omraade indenfor det serologiske Laboratorium er Arbejdsstigningen saaledes overordentlig. Desuden er Laboratoriarbejdet blevet stærkt forøget gennem en nylig stedfunden Indførelse af Alkoholbestemmelser i Blod og Urin fra Personer, der sigtes for at være spirituspaavirkede saavel i Motorsager som i kriminelle Sager og Sager angaaende Overtrædelse af Spiritus-tilhold. Disse Alkoholbestemmelser har tidligere kun været udført lejlighedsvis for forskellige Jurisdiktioner, men efter derom udtrykkeligt udtalt Ønske er der nu truffet den Ordning, at Alkoholbestemmelserne indgaar som et fast Supplement til *alle* kliniske Undersøgelser af formentlig spirituspaavirkede Personer, der undersøges for Københavns Politi og for Politiet i Københavns Amts søndre Birk. Efter Opgivelse af Københavns Politidirektør vil det for Københavns Politis Vedkommende formentlig komme til at dreje sig om ca. 300 Undersøgelser aarligt, og for Søndre Birks Politi vil der formentlig blive Tale om mindst 50. Det kan dertil sikkert forventes, at Landets øvrige Politikredse vil ønske en lignende Ordning gennemført. Efter Institutbestyrerens Indstilling har Undervisningsministeriet bifaldet (Skrivelse af 16. Maj 1934), at Alkoholbestemmelserne udføres til en Takst af 10 Kr. pr. Undersøgelse, hvorved der vil kunne paaregnes en ret betydelig Stigning af Institutets Gebyrindtægt, skønsvi 5—6000 Kr. aarligt.

Det skal endvidere nævnes, at der ogsaa i de senere Aar har været indsendt et stigende Antal Effekter til Undersøgelse. Endelig har der været en betydelig Stigning i Antallet af de foretagne kliniske Undersøgelser for Københavns Opdagelsespoliti. I 1929 var der saaledes 132 Undersøgelser, medens der i 1933 var 202 Undersøgelser, hver Undersøgelse ofte omfattende flere Personer. Af disse Undersøgelser foregik ikke mindre end 154 udenfor Institutets normale Arbejdstid og kun 48 indenfor denne. For Fuldstændighedens Skyld skal meddeles, at Obduktionernes Antal de sidste Aar har holdt sig omkring ca. 200 aarligt, og at Antallet af indbragte Lig har ligget omkring 450 aarligt.

Til den anførte betydelige Stigning af Arbejdet har man som nævnt i den sidste Tid haft nogen midlertidig Ekstraarbejds-kraft, men flere Lokaler har man, som Forholdene laa, ikke kunnet faa Raadighed over, og der er derfor opstaaet en meget betydelig Pladsmangel i Laboratorierne.

For i nogen Grad midlertidig at raade Bod paa denne, er det til eksperimental-biologiske Undersøgelser bestemte Laboratorium for Tiden ogsaa stillet til Raadighed for det serologiske Laboratoriums Virksomhed. Dette kan imidlertid givetvis kun være en Ordning af ganske forbigaaende Art. Dels maa det eksperimental-biologiske Laboratorium nødvendigvis være til stadig Raadighed for det videnskabelige Arbejde (hvori foruden Institutets faste Personale altid deltager en Række frivilligt videnskabeligt arbejdende Læger), uden at dette og det serologiske Arbejde er til Gêne for hinanden, dels er det ganske umuligt til de forskellige serologiske Undersøgelser plus de voksende kemiske og bakteriologiske Undersøgelser kun at kunne disponere over et enkelt Laboratorium. I disse to ret smaa Rum maa for Øjeblikket 6—7 Mennesker arbejde samtidig med vidt forskellige Undersøgelser, der hver for sig kræver særlige Metoder og Apparater. Denne bogstavelige Sammenstuvning af intenst arbejdende Personer og Sammenblanding af forskellige Undersøgelser maa betegnes som endog højest uheldig og rummer — hvad der burde være udelukket — en ikke ringe Fare for Undersøgelsesernes præcise og sikre Udførelse. —

Arbejdsstigningen paa Institutet og de nye Undersøgelsesmetoder, som er taget i Brug, med den deraf følgende Specialisering af Arbejdet har nu ogsaa medført, at det ikke mere er muligt at faa Arbejdet udført med det hidtidige Personale og at lade de videnskabelige Medarbejdere arbejde snart i den ene, snart i den anden Del af Institutets vidtfor-grenede Arbejde. Ulemperne herved har i den sidste Tid været endog meget følelige.

Der maa derfor lægges fastere Rammer for Arbejdets Udførelse, hvis ikke Ansvaret skal forflygtiges og Arbejdets Bonitet i det hele lide. Arbejdsomraaderne er nu hver for sig saa omfattende, at de nødvendiggør en Inddeling af Institutets sociale Funktioner i Afdelinger hver med sin Leder med direkte Ansvar overfor Institutbestyreren, paa samme Maade, som det kendes fra andre videnskabelige Instituter med sociale Opgaver, f. Eks. Seruminstitutet.

Hvad nu det første Punkt angaar, Lokalevanskelighederne, da vil disse kunne afhjælpes paa følgende Maade:

Det nuværende Museumslokale paa 1. Sal inddrages til Laboratorium, hvorved der skabes to udmærkede Arbejdsrum til den serologiske Afdeling, der kræver særlig stor Plads. Derved frigøres det nuværende serologiske Laboratorium, som kan anvendes til Laboratorium for den biokemiske Afdeling, og Institutets eksperimental-biologiske La-

boratorium kan derefter igen udelukkende — saaledes som det var Bestemmelsen — være til Raadighed for Institutets rent videnskabelige Arbejde. Institutets Museum flyttes til Loftetagen, hvor der, hvis hele Loftet tages i Brug, vil kunne skabes fortrinlige Museumsforhold. Denne Plan var iøvrigt allerede stærkt fremme i det i 1928 nedsatte Udvalg, men reserveredes for senere Eventualiteter.

Jeg har anmodet den kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt K. Varming, om efter Institutets Forslag at udarbejde Planer og Overslag til disse Lokaleforandringer, og har derefter fra ham modtaget den vedlagte Skrivelse af 22. Marts d. A. med Planer til Ombygningen, som vil kunne udføres for et Beløb af 24,986 Kr. Til løst Inventar vil desuden et Beløb af ca. 5000 Kr. blive nødvendigt.

Hvad det andet Punkt angaar: Personalet og Arbejdsforholdene, vil det være mest hensigtsmæssig fremtidig at dele Institutets sociale Arbejde i følgende Afdelinger, hver med sin Leder med Ansvar overfor Institutbestyreren:

A. *Patologisk-anatomisk Afdeling* (herunder Morguevæsenet, Obduktioner og andre patologisk-anatomiske Undersøgelser) og *Afdeling for kliniske Undersøgelser for Politiet* (af levende Personer i Voldssager, Sædelighedssager, kliniske Undersøgelser for Spirituspaa-virkning m. v.).

B. *Biokemisk Afdeling* (herunder Effektundersøgelser, Blodalkoholanalyser, bakteriologiske Undersøgelser m. v.).

C. *Serologisk Afdeling* (Blodtypeundersøgelser, Præcipitinundersøgelser m. v.).

Som Leder af Afdeling A. skulde Inspektøren fungere foruden at varetage sine Inspektørforetninger. Som Leder af Afdeling B. skulde Institutets nuværende faste Assistent fungere.. Til Leder af Afdeling C. vil det være nødvendigt at ansætte endnu en fast videnskabelig Assistent ved Institutet, hvorved dog samtidig 2400 Kr. aarlig af det nuværende midlertidige Medhjælpsbeløb vil kunne bortfalde.

Af Hensyn til den stærke Stigning i Institutets Arbejde paa alle de forskellige Omraader, som bl. a. vil kræve, at den foreslaaede nye faste videnskabelige Assistent til en vis Grad maa være til Raadighed paa andre Omraader, herunder maa kunne anvendes til Arbejde udenfor Institutets Arbejdstid bl. a. til Obduktionsrejser m. v. og af Hensyn til, at det ellers overhovedet ikke vil være muligt at sikre sig den fornødne meget specielle, kvalificerede Sagkundskab, vil det være nødvendigt, at der tillægges den nye faste videnskabelige Assistent et Honorar paa 2400 Kr. — altsaa det samme Honorar, som ydes den nuværende faste og den ene honorarlønnede videnskabelige Assistent for Døgtjeneste.

Yderligere vil det — navnlig af Hensyn til det overordentlig store manuelle Arbejde vedrørende Blodtypebestemmelserne — være nødvendigt, at den nuværende midlertidige Bevilling paa 2100 Kr. af Medhjælpssummen til ikke-videnskabelig Medhjælp bliver gjort permanent.

Hvad endelig Institutets Annuum angaar, vil det under Hensyn til den ovenanførte Arbejdsstigning være en hermed samhørende, uomgængelig Nødvendighed at forhøje dette med et Beløb af 2000 Kr. aarlig, idet der allerede nu og navnlig i Fremtiden maa regnes med stærkt forøgede Udgifter til Glassager, Kemikalier, Dyrehold, Porto og Tryksager.

Institutet ansøger altsaa herefter om følgende Bevillinger.

A. Een Gang for alle:

1. Til Flytning af Institutets Museum og Indretning af to Laboratorier for den serologiske Afdeling: 24,986 Kr.

2. Til løst Inventar, en Frigidaire, en Thermostat, en Centrifuge og andre Utensilier for disse Laboratorier: 5000 Kr.

B. Aarlige Bevillinger:

1) Oprettelse af en ny Stilling som fast videnskabelig Assistent ved Institutet med Lønning som angivet i Tjenestemandsløven Paragraf 578.

2) 2400 Kr. aarlig som Honorar for Døgttjeneste for denne nye Assistent.

3) 2100 Kr. som Medhjælpssum for Institutet, navnlig til Assistance i det serologiske Laboratorium.

4) Forhøjelse af Institutets Annuum med 2000 Kr. fra 10,925 Kr. til 12,925 Kr.

Man tillader sig i denne Forbindelse at gøre opmærksom paa, at det var Forudsætningen for den af Udvalget foreslaede, nu gennemførte Nyordning, at Institutet med Hensyn til sine sociale Funktioner skulde være en Institution, hvis Økonomi hviler i sig selv, og som gennem de indkomne Gebyrer skulde kunne bære sit Budget paa disse Omraader.

Det vil af det anførte ses, at denne Plan ikke alene har svaret Regning, men allerede har naaet et betydeligt Overskud over det projekterede, sidste Finansaar ca. 12,000 Kr. Med Udvidelsen af Institutets Virksomhed med Blodalkoholundersøgelserne vil man antagelig komme op paa ca. 18,000 Kr. mere end det oprindelig forventede Beløb af ca. 40,000 Kr. Paa den anden Side vil den aarlige Merudgift ved Institutets Drift, naar de ovenansøgte Bevillinger træder i Kraft, kun udgøre ca. 6000 Kr. mere end i indeværende Finansaar. Heraf fremgaar, at de søgte Bevillinger ikke alene vil finde fuld Dækning i det nye Budget, men at der — om Udviklingen, hvad der er Grund til

at tro, stadig svarer Regning — endog stadig vil indkomme et Overskud til Statskassen gennem Institutets sociale Virksomhed.

I Henhold til ovenstaaende Udredning tillader jeg mig at ansøge om Optagelse paa Finansloven for 1935—36 af de ovennævnte Bevillinger som Supplement til den skete Nyordning af Institutet, et Supplement, der — som det vil ses — er en direkte Følge af den forudsete stærke Ibrugtagen af Institutet og en uomgængelig Nødvendighed, hvis Institutet skal fortsætte den fra alle Sider ønskede Linie og paa forsvarlig Maade kunne opfylde de Krav, der stilles til dets sociale Funktioner.

Efter at denne Indstilling med det lægevidenskabelige Fakultets, Kvæstors og Konsistoriums Anbefaling var blevet indsendt til Ministeriet, blev de ansøgte Bevillinger stillet til Raadighed paa Finans- og Normeringsloven for 1935—36 og paa Tillægsbevillingsloven for 1935—36, nærmere saaledes: Bevillingen til Flytning af Institutets Museum og Indretning af to Laboratorier for den serologiske Afdeling 24,986 Kr. under Finanslovskonto § 26. II. B. 8. f, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1941—44, Bevillingen til løst Inventar for disse Laboratorier under Universitetets Konto 24. Overordentlige Udgifter, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1535—36, den nye Stilling som fast videnskabelig Assistent paa Normeringsloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 3813—14, Honoraret for Døgtjeneste til denne Assistent 2400 Kr. aarlig under Universitetets Konto 4. B. 1. Honorarer til Tjenestemænd, jfr. Rigsdagstidende for 1935—36, Tillæg A., Sp. 1533—34 og 5481—82, Medhjælpssummen 2100 Kr. under Universitetets Konto 5., Medhjælp, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1513—16 og endelig Forhøjelsen af Institutets Annuum, 2000 Kr. under Universitetets Konto 14, Underkonto 22. Det retsmedicinske Institut, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1523—24. Samtidig blev paa Finanslovsforslaget for 1935—36 Universitetets Konto 29., Andre Indtægter, Underkonto c. Gebyrer til Retsmedicinsk Institut for Obduktioner og Undersøgelser forhøjet med 15,000 Kr. fra anslaaet 43,000 Kr. til anslaaet 58,000 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1539—40.

β. Andre Sager.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1934—35, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg B., Sp. 1919—20, bevilgedes under Universitetets Konto 14, Underkonto 22, Det retsmedicinske Institut et Beløb af 1000 Kr. som Overskridelse af Institutets Annuum for Finansaaret 1934—35, begrundet i stærkt forøgede Driftsudgifter. Samtidig blev Universitetets Konto 29., Andre Indtægter, Underkonto c. Gebyrer til Retsmedicinsk Institut for Obduktioner og Undersøgelser, forhøjet med 12,000 Kr. fra anslaaet 43,000 Kr. til anslaaet 55,000 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg B., Sp. 1921—22 (J. Nr. 11 a/35).

6. Det hygiejniske Institut.

Under 22. August 1935 bifaldt Ministeriet, at der af Universitetets Konto 6., Vikarudgifter, stilledes et Beløb af 214 Kr. til Raadighed til Antagelse af Medhjælp ved Institutet under Betjentenes Sommerferie (J. Nr. 299 a/35).

7. Det biokemiske Institut.

Paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg B., Sp. 1201—04, forhøjedes den under Universitetets Konto 5., Medhjælp, opførte Medhjælpssum for Institutet med 1200 Kr. fra 1200 Kr. til 2400 Kr. aarlig. Af Hensyn til det stadig stigende Antal Studerende var det umuligt for Institutet fortsat at afholde saavel de fysiologisk-kemiske Øvelser som Øvelserne i Titreranalyse uden yderligere Assistance, og Institutets Bestyrer, Professor, Dr. phil. Rich. Ege havde derfor ønsket at sammenlægge de to Sæt Øvelser til eet Kursus, at gennemgaa inden I. Del af den lægevidenskabelige Embedseksamen. Da et Forslag herom fra det lægevidenskabelige Fakultet og Konsistorium ikke blev tiltraadt af Ministeriet, bl. a. af Hensyn til, at Aarhus Universitet havde udtalt sig imod Forslaget, gennemførtes den ovennævnte Bevilling som en foreløbig Foranstaltning til Afhjælpning af Vanskelighederne ved Undervisningen. Om de nærmere Forhandlinger i Sagen henvises til det citerede Sted i Rigsdagstidende. (J. Nr. 250/34).

Under 27. Februar 1935 meddelte Konsistorium Laboratorietjent ved Institutet August Biilberg Jensen Afsked paa Grund af Sygdom fra den 1. Juni 1935 at regne. (J. Nr. 91 k/33).

8. Det psykiatriske Laboratorium.

Under 1. August 1933 indsendte Laboratoriets Bestyrer, Professor, Dr. med. Aug. Wimmer et Forslag om Organisering af Undersøgelser af Hjernemateriale fra Landets Sindssygehospitaller og Aandssvageanstalter, saaledes at der til Laboratoriet blev ydet et Tilskud fra Sindssygehospitallerne paa 6000 Kr. og fra Aandssvageanstalterne paa 4000 Kr. til Dækning af Laboratoriets Udgifter ved Antagelse af Ekstrahjælp ved Indkøb af Kemikalier, Glasvarer samt Honorar til Laboratoriets Assistent for Ledelsen af Undersøgelserne.

Der førtes derefter Forhandlinger om Sagen mellem Undervisningsministeriet paa den ene Side og Indenrigsministeriet og Socialministeriet paa den anden Side. Resultatet af disse Forhandlinger meddelte Undervisningsministeriet Konsistorium under 26. April 1935, nemlig, at Indenrigsministeriet af finansielle Grunde ikke mente at kunne tiltræde Ordningen for saa vidt angik Statens Sindssygehospitaller, heller ikke et af Undervisningsministeriet subsidiært stillet Forslag, at Sindssygehospitallerne mod et bestemt forud fastsat Vederlag

kunde faa enkelte Hjerner undersøgt og Resultaterne heraf meddelt, hvorimod den Kellerske Aandssvageanstalt erklærede sig villig til at lade Anstalten bidrage med et Tilskud af 1000 Kr. aarlig til de paa-gældende Undersøgelser og Østifternes Aandssvageanstalt erklærede sig villig til at indgaa paa det ovenfor nævnte subsidiære Forslag, hvorefter der skabtes Adgang for Anstalten til paa Laboratoriet at faa undersøgt eventuelle Hjerner mod et Vederlag paa 50 Kr. pr. Hjerne (J. Nr. 313/33).

9. Det medicinsk-historiske Museum.

Efter Indstilling fra det lægevidenskabelige Fakultet beskikkede Konsistorium under 9. Oktober 1934 Dr. med. G. Th. V. Borries til Medlem af Museets Bestyrelse i Stedet for afdøde Dr. med. V. Meisen, foreløbig indtil det Tidspunkt, hvorfra der igen maatte være ansat en Lærer ved Universitetet i Medicinens Historie (J. Nr. 355 a/34).

Efter Indstilling fra det lægevidenskabelige Fakultet bifaldt Konsistorium under 20. Maj 1935, at Professor, Dr. med. E. Dahl-Iversen indtil videre i Stedet for Professor, Dr. med. S. Kjærgaard, som havde ønsket sig fritaget, som Efor varetog de daglige Forretninger vedrørende Driften af Museet, saaledes at han bemyndigedes til at disponere over de til Museet paa Finansloven bevilgede Beløb (J. Nr. 382/32).

10. Universitetets Klinikker paa Rigshospitalet.

Paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1513—14, optoges under Universitetets Konto 4. B. 2., Honorarer til Ikke-Tjenestemænd, et Beløb af 1800 Kr. aarlig til Honorering af en ikke-videnskabelig Medhjælper ved Rigshospitalets Afdeling D. (J. Nr. 245/34).

e. Det musikvidenskabelige Laboratorium.

Under 5. Juni 1934 indgav Professor i Musikvidenskab, Dr. phil. Erik Abrahamsen følgende af det filosofiske Fakultet anbefalede Andragende:

Undertegnede Professor i Musikvidenskab Dr. Erik Abrahamsen tillader sig ærbødigst at ansøge Undervisningsministeriet om Tilladelse til Overflytning af Universitetets musikvidenskabelige Laboratorium til Kunstindustrimuseet i Bredgade og om Bevilling til dets Drift paa dette Sted.

Hensigten med denne Overflytning er en dobbelt. For det første arbejder Musikvidenskaben ved Universitetet under meget daarlige Lokaleforhold. Der raades kun over et enkelt Rum, der er saa lidet, at

Fagets Studerende overhovedet ikke kan rummes deri paa een Gang. Dette enkelte og ringe Rum tjener til saavel Laboratorium som Auditorium og beslaglægges yderligere i Eksamensperioder af skriftlige Prøver (Faget Sang som Bifag til Skoleembedseksamen, Forprøver, Hovedprøver; Magisterkonferens i Musikvidenskab, Forprøver, Hovedprøver) samt til alle mundtlige Eksaminationer; det kan, paa Grund af denne omfattende Anvendelse til ulige Formaal, kun i ringe Grad virke efter sin Bestemmelse. Navnlig er dets Funktion som Laboratorium, paa Grund af den udstrakte Undervisning og Eksamination i Lokalet (Professoren i Musikvidenskab, Lektoren i Tale og Sang, Undervisningsassistenter, Teologernes Undervisning i Messe-sang) ganske illusorisk. Ved Overflytning til Kunstindustrimuseet vilde disse Ulemper afhjælpes, idet der her kan indrettes særligt Biblioteks- og Laboratorierum og særligt Auditorium, ligesom der kan opnaas tilstrækkelig Plads til, at samtlige Fagets Studerende (Musikvidenskab og Sang har det største Antal Studenter under det filosofiske Fakultet efter moderne Sprog og Historie) samlede kan overvære Fagets Forelæsninger.

For det andet vilde der ved Overflytningen af musikvidenskabeligt Laboratorium til Kunstindustrimuseet kunne iværksættes et frugtbart Samarbejde mellem Universitetets Lærestol i Musikvidenskab og det musikhistoriske Museum, der allerede i en Aarrække har haft til Huse i Kunstindustrimuseet. Universitetet vilde saaledes kunne nyde godt af musikhistorisk Museums Instrumentsamling samt af musikhistorisk Museums Node- og Bogsamling, idet den Del af Samlingen, der ikke direkte angaar Instrumentkundskab kunde udskilles og slaas sammen med musikvidenskabeligt Laboratoriums (for Tiden diminutive) Haandbogssamling, hvorved der skabes en udmærket Grundstamme for et musikvidenskabeligt Laboratoriebibliotek til Disposition for Universitetsundervisningen, ikke mindst naar dette atter forøges med de Noder og musikvidenskabelige Værker, der efter Aftale skal udskilles fra Universitetsbibliotekets Bogbestand. Dette saaledes nyoprettede Haandbibliotek skulde stilles under Universitetsprofessorens Administration.

Ovenstaaende Plan, der tidligere har været under Overvejelse, har faaet fornyet Aktualitet, derved at Folkemuseet nu endelig er overflyttet fra Kunstindustrimuseet til Nationalmuseet. De saaledes ledigblevne Lokaler, som er beliggende lige ovenover musikhistorisk Museum og ved Trappe direkte forbundet med dette, egner sig særdeles vel til det omtalte Formaal. Naturligvis vil kun en Del af de af Folkemuseet benyttede Lokaler være nødvendige for Indrettelse af musikvidenskabeligt Laboratorium. Paa et begrænset Areal vil kunne indrettes Laboratorium med Bibliotek, Auditorium, Arkivrum, Lærerværelse, Garderobe, Opholdsrum for de Studerende, Haandvask, Toilette m. m. Lokalernes Ombygning foretages af Kunstindustrimuseet, og Universitetet bliver Lejer hos dette af de nyindrettede Rum.

Vedrørende Driften af det i Kunstindustrimuseet indrettede musikvidenskabelige Laboratorium opstilles følgende Budget:

Husleje til Kunstindustrimuseet	Kr. 2750
Lys	„ 265
Varme	„ 600
Rengøring	„ 424
Honorar til Portneren paa Kunstindustrimusæet for Opsyn	„ 150
	Kr. 4189

Da musikvidenskabeligt Laboratorium ved den foreslaaede Oprettelse af et større Haandbibliotek paatager sig forøgede Byrder med Hensyn til Vedligeholdelse af Bøger og Noder (bl. a. Indbinding) foreslaas musikvidenskabeligt Laboratoriums Annuum, der f. T. er 480 Kr., forhøjet med 220 Kr. til 700 Kr. De øvrige Bevillinger til musikvidenskabeligt Laboratorium (til Undervisningsassistenter og til Undervisningshjælp for de studerende i Instrumentbrug paa Konservatoriet) berøres ikke af Overflytningen. Den samlede aarlige Udgift til Driften af musikvidenskabeligt Laboratorium og Auditorium bliver saaledes efter ovenstaaende Forslag 4889 Kr.; heraf er de 700 Kr. Laboratoriets Annuum. Hertil kommer et Beløb een Gang for alle til Laboratoriets og Auditoriets Inventar.

I de ti Aar jeg har fungeret som Lærer i Musikvidenskab ved Universitetet, har jeg efter bedste Evne søgt at omlægge Faget efter de stilvidenskabelige Krav, der i vort Slægtled gør sig gældende indenfor alle kunstvidenskabelige Discipliner. De uheldige Kaar, under hvilke Faget i denne Periode har maattet arbejde paa Universitetet, har i stærk Grad hæmmet disse Bestræbelser. En fuldt ud tidssvarende Undervisning i Faget kræver et helt andet Undervisningsapparat og langt større Plads end det, Faget tidligere kunde nøjes med, og kan ikke etableres under de nuværende Lokaleforhold; ogsaa med Hensyn til det videnskabelige Forskningsarbejde er Faget uheldigt stillet under den nuværende Tingenes Tilstand, ligesom det — paa Grund af Pladsmanglen — heller ikke har kunnet bestride det Oplysningsarbejde i videre Kredse i Tilknytning til dansk Musikliv (offentlige Forelæsnings), som maa siges at indgaa som et naturligt Led i Lærerstolens Virke. Af afgørende Betydning for Fagets Forhold har været, at Uddannelsen af de lærde Skolers Sanglærere ved Skoleembedseksamenloven af 1924 henlagdes under Universitetets Professor i Musikvidenskab. Den stærke Stigning i Studentertallet og den radikale Omlægning og Udvidelse af Faget, der blev en yderligere Følge heraf, er ikke hidtil blevet fulgt af tilsvarende nødvendige Forbedringer i Fagets lokalemæssige og undervisningsmæssige Kaar.

Professor Abrahamsens Andragende blev under 27. Juli 1934 indsendt til Ministeriet med Konsistoriums Tilslutning; Konsistorium an-

drog om, at der foruden de af Professor Abrahamsen ansøgte Bevillinger blev stillet et Beløb af 5000 Kr. til Raadighed til Inventar til det nye Laboratorium.

Herefter blev de ansøgte Bevillinger stillet til Raadighed paa Finansloven for 1935—36, nærmere saaledes: Beløbet til Husleje 2750 Kr. og Forhøjelsen af Laboratoriets Annuum 220 Kr. under Universitetets Konto 14, Underkonto 29. Det musikvidenskabelige Laboratorium, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1525—26, Beløbet til Lys, Varme, Rengøring og Opsyn under en ny Underkonto n. under Universitetets Konto 21. Opvarmning, Gas, Elektricitet samt Rengøring, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1531—34, og endelig Beløbet til Inventar 5000 Kr. under Universitetets Konto 24. Overordentlige Udgifter, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1537—38. (J. Nr. 273/34).

f. Studiesalen for græsk Papyrologi.

Af Universitetets Konto 14, Underkonto 43, Raadighedssummen til Afholdelse af særlige Udgifter for Universitetets Instituter for Finansaaret 1934—35 blev der under 5. Oktober 1934 stillet et Beløb af 137 Kr. 74 Øre til Raadighed for Studiesalen for græsk Papyrologi til forskellige Boganskaffelser. (J. Nr. 356 a/34).

g. Det kunsthistoriske Laboratorium.

Under 21. Juni 1934 indgav Docent i Kunsthistorie, Dr. phil. C. Elling følgende af det filosofiske Fakultet anbefalede Andragende:

Universitetets Undervisning i Kunsthistorie har hidtil fundet Sted overvejende under Form af Forelæsninger i et med Lysbilledapparat forsynet Laboratorium, tillige ogsaa under Form af Øvelser over Kunstværker i offentlig tilgængelige Samlinger, fortrinsvis i Statens Museum for Kunst. Det maa imidlertid betragtes som en meget væsentlig Mangel, at den kunsthistoriske Undervisning ikke har Raadighed over et særligt Lokale, i hvilket en saa vigtig Disciplin som Arkitekturens Historie ogsaa kan dyrkes ved Øvelser (paa Grundlag af Fotografier og Opmaalinger), og hvor andre systematiske Kurser samt Eksaminatorier kan afholdes. For Kunsthistoriens fremtidige Trivsel som Universitetsfag tør det betragtes som en Betingelse, at denne Mangel afhjælpes, saa at Faglæreren sættes i Stand til at meddele en tidssvarende Laboratorieundervisning under de samme ydre Vilkaar, som andre, med Kunsthistorien beslægtede Discipliner forlængst har opnaaet. Det bør i denne Forbindelse fremhæves, at kunsthistoriske Institutter ikke blot er knyttet til langt de fleste tyske Universiteter, men ogsaa findes ved i hvert Fald tre af Sveriges fire Universiteter. Jeg

skal da herved tillade mig at andrage om en Bevilling paa Finansloven til Oprettelse af et kunsthistorisk Laboratorium ved Københavns Universitet.

I et saadant Lokale, der bør kunne afgive Siddeplads til ca. 25 Studerende (de Fagstuderendes Antal er f. T. 28), vil det nødvendige Anskuelsesmateriale kunne finde Plads og være til Studenternes Disposition paa samme Maade som i Universitetets øvrige Laboratorier. Da intet Lokale paa Universitetet var disponibelt, forekom det naturligt at søge Plads i et offentligt kunst- eller kulturhistorisk Museum. Der foreligger da nu fra Det Danske Kunstindustrimuseums Direktør et Tilbud om at overlade Universitetet et Lokale til det ovenanførte Brug i Museets Bygning. Det tilbudte Lokale, der i denne Sommer vil blive indrettet i Museets nordre Fløjs Tagetage og bestaa af to sammenhængende, vel belyste Rum med en Gulvflade af ialt 74 m², maa anses for særlig formaalstjenligt af følgende Grunde:

1) Lokalet er beliggende i samme Fløj som Museets Bibliotek, der — foruden rige Specialsamlinger — omfatter et fyldestgørende almindeligt kunsthistorisk Haandbibliotek; det vil følgelig foreløbig ikke være nødvendigt at søge Bøger anskaffet til det kunsthistoriske Laboratorium. Biblioteket er tilgængeligt alle Hverdage Kl. 13—18.

2) Museets Samlinger af kunstindustrielle Genstande, af Tegninger og Ornamentstik vil udgøre en fortrinlig Basis for Studier og Øvelser over Stilarternes og den dekorative Kunsts Historie.

3) Til Lokalet, der forsynes med Haandvask og Toiletter, vil der blive egen Indgang, saaledes at det vil kunne holdes tilgængeligt for de fagstuderende ogsaa udenfor Museets Aabningstider.

4) For de studerende vil det være hensigtsmæssigt at have Studielokale i en Bygning, der — som Kunstindustrimuseets — er beliggende i Nærheden af Kunstakademiet.

Det her omhandlede Lokale vil kunne faas for den særdeles moderate Leje af Kr. 600 aarlig; der maa endelig regnes med følgende aarlige Udgiftsposter:

til Husleje	Kr. 600
„ Opvarmning	„ 150
„ Rengøring	„ 148
„ Belysning	„ 93

For Laboratorielokalet ialt aarlig Kr. 991

Det eventuelle Lejemaals Varighed turde ansættes til 10 Aar.

Til Anskaffelse af Inventarium, omfattende 4 Arbejdsborde, 1 Reol til Opstilling af Billedsamlingen og 1 Skab til Opbevaring af Diapositiver m. v., vil iflg. bilagte Overslag medgaa et Beløb af 745 Kr.; naar hertil kommer Udgifter til Lyslegemer, Vinduesfortræk, nogle Kartotek-kaps-

ler, 1 Vægtavle og lign., vil man kunne beregne den samlede Udgift til Inventarium til Kr. 900. — Det bemærkes, at Museet velvilligst har tilbudt foreløbig at stille de nødvendige Stole til Disposition.

Udover en meget mangelfuld Samling af Diapositiver, ialt ca. 1700 Stk., har Universitetet — som det vil være det høje Ministerium bekendt — indtil fornylig overhovedet intet Billedmateriale besiddet til Anvendelse ved Undervisningen i Kunsthistorie. Det turde være indlysende, at netop et Fag som dette i fortrinlig Grad har Brug for et saadant Anskuelsesmateriale, baade til de studerendes Selvstudium og til Øvelser og Eksaminatorier. Gengivelser af Malerier og Skulpturer vil nu dels kunne benyttes i og laanes fra Kunstakademiets Fotografisamling, men *da* denne ikke indeholder (og ikke skal indeholde) Fotografier efter Bygningskunst, og *da* en offentlig tilgængelig almindelig Samling af Arkitekturfotografier overhovedet ikke findes i København, vil det være af den største Betydning for Universitetets Undervisning i Kunsthistorie, om der efterhaanden til dens Brug kunde tilvejebringes en systematisk Studiesamling af Arkitekturbilleder og Opmaalinger. Overvejende ved Gaver har undertegnede i Aarenes Løb erhvervet Grundstammen til en saadan Samling, omfattende ca. 2500 Stk., dels Fotografier, dels udklippede Reproduktioner. Som en naturlig Følge af sin Tilblivelse er denne Samling imidlertid usystematisk og derfor i Øjeblikket aldeles uanvendelig til pædagogisk Brug. Jeg skal da tillade mig at andrage om en ekstraordinær Bevilling een Gang for alle paa Kr. 500, for hvilken Sum jeg vil være i Stand til ved Køb at øge denne Samling saaledes, at et Par vigtige Perioder indenfor Arkitekturens Historie gennem den kan illustreres og gøres til Genstand for Studium. Endelig maa jeg formode, at et Annuum paa Kr. 300 foreløbig vil være tilstrækkeligt til de mest nødvendige Suppleringer af Billedsamlingen samt til Anskaffelse af nye Kapsler m. v.

Docent Ellings Andragende blev under 9. Juli 1934 indsendt til Ministeriet med Konsistoriums Tilslutning, dog at man ikke stillede Forslag om Bevilling af Beløbet paa 500 Kr. til Oprettelse af en systematisk Studiesamling af Arkitekturbilleder og Opmaalinger, idet dette Beløb i en af Universitetets Kvæstor i Sagen afgiven Erklæring af 4. Juli 1934 var henvist til eventuel Afholdelse af Universitetets Konto 14, Underkonto 43, Raadighedssummen til Afholdelse af særlige Udgifter for Universitetets Instituter.

Herefter blev de ansøgte Bevillinger stillet til Raadighed paa Finansloven for 1935—36, nærmere saaledes: Beløbet til Husleje 600 Kr. og Annuet til det nye Laboratorium 300 Kr., ialt 900 Kr. under en ny Underkonto 38 under Universitetets Konto 14 Driftsudgifter ved Laboratorier og Samlinger, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1525—28, Beløbet til Opvarmning, Rengøring og Belysning ialt 400 Kr. under en ny Underkonto o. under Universitetets Konto 21. Opvarmning, Gas, Elektricitet samt Rengøring, jfr. Rigsdagstidende for 1934—

35, Tillæg A., Sp. 1531—34, og endelig Beløbet til Inventar 900 Kr. under Universitetets Konto 24. Overordentlige Udgifter, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1537—38. (J. Nr. 290/34).

Under 6. Oktober 1934 blev der af Universitetets Konto 14, Underkonto 43, Raadighedssum til Afholdelse af særlige Udgifter for Universitetets Instituter stillet et Beløb af 220 Kr. til Raadighed til Anskaffelse af Lysbilleder til Brug ved Docent, Dr. phil. C. Ellings Undervisning i Foraarssemestret 1934. (J. Nr. 63 a/34).

h. Den botaniske Have.

Paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1941—42, bevilgedes under Finanslovskonto § 26 II. B. 8. d. et Beløb af 60,000 Kr. som 2den Del af en 2-aarig Bevilling paa ialt 123,000 Kr. til en Hovedstandsættelse af Havens Væksthuse. (J. Nr. 15 e/33).

Under 9. Maj 1934 blev der af Universitetets Konto 14, Underkonto 43, Raadighedssum til Afholdelse af særlige Udgifter for Universitetets Instituter stillet et Beløb af 1000 Kr. til Raadighed for Professor botanices Dr. phil Knud Jessen som Tilskud til Dækning af Udgifterne ved en større botanisk Ekskursion med de naturhistoriske Studerende i Sommeren 1934. (J. Nr. 15 h/34).

Under 20. Februar og 5. Marts 1935 ansatte Konsistorium Havebrugskandidaterne Alfred E. Langgaard og S. Larsen Grøn som honorarlønnede Gartnermedhjælpere ved Haven for eet Aar fra den 1. April 1935 at regne. (J. Nr. 15 a/35).

i. Det zoologiske Museum.

Under 27. Marts 1935 indstillede Konsistorium til Ministeriet, at Universitetets Konto 14, Underkonto 2. Det zoologiske Museum for Finansaaet 1934—35 tillodes overskredet mod regnskabsmæssig Forklaring med 948,50 Kr. til Dækning af en Overskridelse af tilsvarende Størrelse under Regnskabet for Museets III. Afdeling. Ministeriet meddelte i Skrivelse af 15. April 1935, at det maatte foretrække, at Overskridelsen helt eller delvis dækkedes af den under Universitetets Konto 14, Underkonto 43, til Disposition stillede Raadighedssum, saaledes at det Beløb, som ikke maatte kunde afholdes af denne Konto, afholdtes mod regnskabsmæssig Forklaring under Museets Konto. Herefter blev af den ovennævnte Overskridelse af Annuet et Beløb af 468 Kr. 94 Øre afholdt af Bevillingen under Universitetets ovennævnte Konto 14, Underkonto 43, medens Restbeløbet 479,56 Kr. blev afholdt som Overskridelse af Annuet til Museets III. Afdeling mod regnskabsmæssig Forklaring. (J. Nr. 12 e/35).

Paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A, Sp. 1511—12, fornyedes den under Universitetets Konto 4. B.

2. Honorarer til Ikke-Tjenestemænd i en Aarrække givne Bevilling paa 2000 Kr. aarlig til Antagelse af Medhjælp ved Museets I. Afdeling for en ny 2-aarig Periode fra 1. April 1935 at regne.

Paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1513—14, forhøjedes den under Universitetets Konto 5. Medhjælp til Museet bevilgede Medhjælpssum med 694 Kr. fra 806 Kr. til 1500 Kr. aarlig. (J. Nr. 12 g/34).

Paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg B., Sp. 1205—06, bevilgedes under Universitetets Konto 24. Overordentlige Udgifter et Beløb af 4954 Kr. til Anskaffelse af en Montre til en Gruppe Moskusokser. (J. Nr. 12 f/34).

k. Det mineralogisk-geognostiske Museum.

Paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1533—34 bevilgedes under Universitetets Konto 24. Overordentlige Udgifter et Beløb af 1900 Kr. til Ombygningsarbejder i Museet af Hensyn til Opstilling af nyt tilkommet Museumsmateriale. (J. Nr. 13 f/34).

l. Det kemiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1941—42, bevilgedes under Finanslovskonto § 26. II. B. 8. e. et Beløb af 17,310 Kr. til Fornyelse af Laboratoriets Destillationsapparat og Udvidelse og delvis Fornyelse af Laboratoriets Varmtvandsanlæg. (J. Nr. 14 a/34). —

Under 20. April 1932 henvendte Direktøren for Den polytekniske Lærestalt sig til Universitetet med Anmodning om, at der maatte blive optaget en Forhandling med Universitetet angaaende Undervisningen i organisk Kemi for Lærestaltens Studerende til Fabrikingeniører, hvilken Undervisning siden 1909 havde fundet Sted paa Universitetets kemiske Laboratorium. Lærestalten ønskede at udvide Antallet af Studerende paa Studieretningen for Fabrikingeniører, som hidtil havde udgjort 30 à 40 aarligt, til ca. 60 aarligt. Lærestalten meddelte, at Lederen af dens Undervisning i organisk Kemi, Professor, Dr. phil. Einar Biilmann, havde udtalt, at særlige Foranstaltninger vilde være uafviselig nødvendige, saafremt der aarligt skulde optages saa stort et Antal Fabrikingeniører som ovenfor nævnt, og at han havde henstillet til Lærestalten at overveje, om der ikke var Grund til at oprette en særlig Undervisning i dette Fag paa Lærestalten. Efter en Forhandling om Sagen mellem Universitetet og Lærestalten tilskrev Konsistorium under 30. Juni 1932 Lærestalten, at man med denne var enig i, at der oprettedes en særlig Undervisning i organisk Kemi for Fabrikingeniørstuderende paa Lærestalten, idet man fremhævede, at baade Plads- og Assistan-

ceforholdene paa Universitetets kemiske Laboratorium var ganske utilfredsstillende.

Læreanstalten udarbejdede derefter et Forslag til en særlig Undervisning paa Læreanstalten i organisk Kemi for Fabrikingeniørstuderende og under 24. August 1934 tilstillede Ministeriet Konsistorium dette Forslag til Erklæring og anmodede samtidig om, for at man eventuelt kunde undgaa Dobbelt drift, at det maatte blive nærmere overvejet, hvad en Udvidelse af Universitetets kemiske Undervisning, for at kunne imødekomme den forøgede Tilgang paa den polytekniske Læreanstalt, vilde koste og om ikke Aflastning kunde ske ved en Henvisning af Studerende til det nye kemiske Universitetslaboratorium i Aarhus.

Af en Erklæring af 24. September 1934 fra Professor Biilmann, hvortil Konsistorium henholdt sig overfor Ministeriet, fremgik, at en Udvidelse af Universitetets kemiske Laboratorium for at kunne tage det forøgede Antal Fabrikingeniørstuderende, vilde blive endnu bekosteligere end Læreanstaltens eget Forslag samt at en Henvisning af Studerende til Universitetslaboratoriet i Aarhus ikke vilde kunne skaffe den fornødne Plads til de Fabrikingeniørstuderende.

Under 12. Februar 1935 meddelte Læreanstalten Konsistorium, at dens Forslag om Indretning af en særlig Undervisning i organisk Kemi for Fabrikingeniørstuderende paa Læreanstalten ikke havde kunnet gennemføres, men at man efter Forslag fra Professor Biilmann bl. a. ved forskellige Ændringer indenfor Timeplanen mente at have fundet en forsvarlig Løsning af Spørgsmaalet. Ved denne Ordning kunde Undervisningen forblive paa Universitetets kemiske Laboratorium, saafremt der ved dette fra den 1. Januar 1936 blev ansat en ny fast videnskabelig Assistent og dets Annuum blev forhøjet med 4000 Kr., for Finansaaret 1935—36 dog kun med 2000 Kr.

Efter at Professor Biilmann og Konsistorium havde indstillet til Ministeriet, at disse Bevillinger blev stillet til Raadighed, blev der paa Normeringsloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg B., Sp. 1487—88 oprettet en ny Stilling som fast videnskabelig Assistent ved Universitetets kemiske Laboratorium og paa Tillægsbevillingsloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1935—36, Tillæg A., Sp. 5481—82 forhøjedes Universitetets Konto 14, Underkonto 4, Det kemiske Laboratorium med 1600 Kr. fra 12,680 Kr. til 14,280 Kr. og Universitetets Konto 21, Underkonto d, Opvarmning, Gas, Elektricitet og Rengøring for Laboratoriet med 400 Kr. fra 11,333 Kr. til 11,733 Kr. Paa Finansloven for 1936—37, jfr. Rigsdagstidende for 1935—36, Tillæg A., Sp. 1541—42 og Sp. 1551—52, forhøjedes de tilsvarende Konti med henholdsvis 3200 Kr. og 800 Kr. fra 12,680 Kr. til 15,880 Kr. og fra 11,333 til 12,333 Kr. (J. Nr. 204/32). —

Under 4. April 1935 bifaldt Ministeriet efter Indstilling fra Laboratoriets Bestyrer, Professor, Dr. phil. Einar Biilmann og Konsistorium, at Laboratoriets Annuum (Universitetets Konto 14, Underkonto 4.) og dets Konto for Udgifter til Opvarmning, Gas, Elektricitet og

Rengøring (Universitetets Konto 21, Underkonto d.) blev overskredet med henholdsvis 1400 Kr. og 600 Kr. mod regnskabsmæssig Forklaring (J. Nr. 14 c/35).

Under 31. Maj 1935 meddelte Konsistorium Laboratoriebetjent ved Laboratoriet Gustav Madsen Afsked paa Grund af Svagelighed og med Pension fra den 31. August 1935 at regne (J. Nr. 91 e/34).

m. Institutet for teoretisk Fysik.

Under 3. Juni 1935 bifaldt Ministeriet efter Indstilling af Institutets Bestyrer, Professor, Dr. phil. Niels Bohr, at Institutets og det matematiske Instituts Konto for Opvarmning, Gas, Elektricitet og Rengøring (Universitetets Konto 21, Underkonto g) for Finansaaret 1934—35 blev overskredet med 3825 Kr. 71 Øre mod regnskabsmæssig Forklaring. Merforbruget paa den paagældende Konto skyldtes den stærkt voksende Benyttelse af Institutets Lokaler og Laboratorier til saavel Undervisning som videnskabeligt Arbejde (J. Nr. 247 a/35).

Under 23. Maj 1935 bifaldt Konsistorium efter Indstilling af Institutets Bestyrer, Professor, Dr. phil. Niels Bohr, at de hidtil af Institutets ikke-videnskabelige Assistent beboede Værelser i Institutets Loftsetage fra den 1. Juni 1935 blev inddraget til Brug for Institutet under de voksende Krav til Undervisnings- og Laboratorielokaler (J. Nr. 258 b/35).

n. Det geografiske Laboratorium.

Under 7. Juli 1934 blev der af Universitetets Konto 14, Underkonto 43, Raadighedssum til Afholdelse af særlige Udgifter for Universitetets Instituter, stillet et Beløb af 311 Kr. 16 Øre til Raadighed til Anskaffelse af nye Reoler til Laboratoriet (J. Nr. 88/32).

o. Det forsikringsmatematiske Laboratorium.

Efter Oprettelsen af det matematiske Institut (se Universitets Aarbog for 1933—34, Side 221 ff.) blev der i Universitetskvæsturens Bygnings 2den Etage nogle Lokaler ledige. Efter Forhandling med Kvæsturen indstillede Konsistorium under 21. Februar 1934 til Ministeriet, at Det forsikringsmatematiske Laboratorium, som dengang havde Lokale i Forsikringsforeningens Bibliotek, Holmens Kanal 5, blev flyttet til 2den Sal i Kvæsturbygningen, saaledes at Laboratoriet fik Raadighed over de to Værelser, der laa nærmest Studiegaarden, medens de øvrige Lokaler blev overtaget af Kvæsturen og af 4. Hovedrevisorat. Konsistorium indstillede tillige, at der søgtes bevilget et Beløb af 5730 Kr. — eventuelt 4900 Kr. — til en Hovedstandsættelse af samtlige Lokaler. Indstillingen blev bifaldet af Ministeriet, og paa Finansloven for 1934—35, jfr. Rigsdagstidende for 1933—34, Tillæg B., Sp.

861—64, blev der under Universitetets Konto 24. Overordentlige Udgifter, bevilget et Beløb af 4900 Kr. til en Hovedstandsættelse af Lokalerne.

Allerede under 18. Juni 1932 i en Indstilling om Opførelsen af det matematiske Institut havde Konsistorium foreslaaet det forsikringsmatematiske Laboratorium flyttet til de ovennævnte Lokaler i Studiestræde 6. Selv om der var forbundet visse Fordele for Laboratoriet med Hensyn til Benyttelsen af Bogsamlingen i Forsikringsforeningens Bibliotek, var Laboratoriets tidligere Lokaler dog ikke længere tilfredsstillende, idet det stærkt stegne og stadig stigende Antal af forsikringsvidenskabelige Studerende (i 1933—34: 44) krævede, dels at Laboratoriet raadede over mere Plads, dels at det havde længere Aabningstid end de 3×3 Timer om Ugen, i hvilke det hidtil havde været aabent. Hertil kom, at de forsikringsvidenskabelige Studerende af Hensyn til deres øvrige Universitetsarbejde burde have deres Laboratorium i umiddelbar Nærhed af Universitetsauditorierne og det økonomisk-statistiske Laboratorium.

Med Hensyn til Laboratoriets Annuum bemærkes, at dette i Finansaaret 1933—34 havde udgjort 880 Kr., hvoraf 700 Kr. som Husleje til Forsikringsforeningen og 180 Kr. til Boganskaffelser m. v. Allerede i sin førnævnte Skrivelse af 18. Juni 1932 havde Konsistorium meddelt, at Annuet efter Laboratoriets Flytning til Universitetets egne Lokaler vilde kunne nedsættes til 400 Kr., dog at der samtidig maatte stilles en ekstraordinær Bevilling paa 1000 Kr. til Raadighed til Anskaffelse af Haandbøger, naar Laboratoriet ikke længere som tidligere i Forsikringsforeningens Bibliotek havde Adgang til Benyttelse af saadanne.

Lejemaalet i Forsikringsforeningens Lokaler blev opsagt til Oktober Flyttedag 1934 og Laboratoriet flyttedes da til Studiestræde 6 i Kvæsturbygningens 2den Etage. Da Huslejen indtil Oktober Flyttedag 1934 var erlagt forud for et helt Aar ad Gangen og saaledes afholdt af Laboratoriets Annuum for Finansaaret 1933—34, kunde hele Annuet for Finansaaret 1934—35 anvendes til Flytteudgifter og ordinære og ekstraordinære Boganskaffelser; efter Indstilling af Konsistorium bifaldt Ministeriet under 20. April 1934 og 16. Maj 1935 denne Ordning. Endelig blev Laboratoriets Annuum (Universitetets Konto 14, Underkonto 25) paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1523—24, nedsat med 480 Kr. fra 880 Kr. til 400 Kr. (J. Nr. 154/34).

p. Det histologisk-embryologiske Laboratorium.

Den 18. Februar 1934 afgik Laboratoriets Bestyrer, Docent R. H. Stamm ved Døden. Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet afgav i den Anledning under 4. Maj 1934 en Indstilling, hvori udtaltes bl. a. følgende:

Docent R. H. Stamm havde Undervisningspligt i Fagene Histologi og Embryologi og var tillige Bestyrer af Universitetets Laboratorium for Histologi og Embryologi. De nævnte Fag er obligatoriske for Studerende, der forbereder sig til Skoleembedseksamen i Naturhistorie og Geografi og Magisterkonferens i Zoologi. Undervisningen og Laboratorieøvelserne i Histologi og Embryologi maa derfor oprettholdes, og Fakultetet har derfor overvejet, hvorledes det dermed forbundne Arbejde fremtidig bedst kunde ordnes.

Fakultetet er i det heldige Tilfælde, at der blandt dets Medlemmer findes en Mand, som er særdeles kyndig paa det nævnte Omraade, nemlig Professor i sammenlignende Anatomi, Dr. phil. C. M. Steenberg, der desuden ved sin tidligere Virksomhed som videnskabelig Assistent paa Laboratoriet for Histologi og Embryologi er fuldt fortrolig med Undervisningen i disse Fag. Fakultetet har derfor spurgt Professor Steenberg, om han kunde tænke sig foruden sin nuværende Undervisning mod passende Lempelser at kunne overtage Ledelsen af Laboratoriet for Histologi og Embryologi samt Undervisningen i de to nævnte Fag og den Del af Eksaminationen ved Magisterkonferens og Skoleembedseksamen, der angaar disse Fag. Professor Steenberg er ikke uvillig hertil. Men da han i Forvejen har et meget omfattende Arbejde: bestyrer Laboratoriet for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik, underviser de naturhistoriske Studerende i sammenlignende Anatomi og i Menneskets Anatomi, holder Kursus for Magisterkonferensstuderende i Dissektion og Laboratorieteknik og underviser de Gymnastikstuderende i Menneskets Anatomi, vil det være nødvendigt, for at han skal kunne paatage sig de forøgede Pligter, at der skaffes ham nogen Lempelse gennem forøget Assistance, samtidig med at Laboratorieforholdene omordnes og bringes i en for det samlede Arbejdes Gennemførelse egnet Form. I medfølgende Skrivelse til Fakultetet har Professor Steenberg gjort nærmere Rede for de Krav, han i saa Henseende nødvendigvis maa stille.

Professor Steenbergs ovennævnte Skrivelse (af 19. April 1934) var saalydende:

I Anledning af Fakultetets Forespørgsel, om jeg kunde tænke mig at overtage Ledelsen af Universitetets Laboratorium for Histologi og Embryologi samt varetage de Pligter, der hidtil har hvilet paa Docenten i ovennævnte Fag, ved Siden af mit Arbejde som Professor i sammenlignende Anatomi, skal jeg udtale følgende:

Til mit pligtmæssige Arbejde hører 1) Ledelsen af Laboratoriet for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik samt 2) Undervisningen af de naturhistoriske Studerende i sammenlignende Anatomi, Menneskets Anatomi (ved Forelæsninger og Eksaminatorier) med 3) tilhørende Kursus i Dissektion og Laboratorieteknik (disse er obligatoriske for Magisterkonferensstuderende).

I 1929 paatog jeg mig efter Fakultetets Opfordring yderligere Undervisningen af de Gymnastikstuderende i Menneskets Anatomi.

Af nye Pligtarbejder vil jeg ved den ovenfor nævnte nye Ordning faa tillagt følgende:

- 1) at lede Laboratoriet for Histologi og Embryologi;
- 2) at holde Forelæsninger og Eksaminatorier i de 2 nævnte Fag;
- 3) at deltage i Eksamensarbejdet baade ved Magisterkonferens og ved Skoleembedseksamen med Henblik paa Fagene Histologi og Embryologi.

Da jeg ikke kan paatage mig dette nye og stærkt forøgede Arbejde uden at faa Lettelser paa andre Punkter, skal jeg her fremsætte de Krav, jeg maa stille for at kunne paatage mig Arbejdet:

1) At jeg faar en fast Assistent (knyttet til Laboratoriet for sammenlignende Anatomi), der kan assistere ved mine Øvelser i Invertebraternes og Vertebraternes Anatomi (Dissektion) samt ved Kursus i zoologisk Teknik. Den zoologiske Teknik og Mikrodissektion indtager en Særstilling indenfor Naturhistorien, idet der af en Hjælper kræves særlige Kvalifikationer og flere Aars Studium for at kunne deltage i Undervisningen paa ovennævnte Omraader.

Disse Fordringer tilfredsstillter for Tiden kun een enkelt Person, nemlig Mag. scient. Th. Meinertz, som har arbejdet i de sidste 4 Aar under min daglige Vejledning paa de nævnte Omraader; desuden gør hans videnskabelige Arbejder ham særdeles kvalificeret til denne Stilling. Mag. Meinertz er saaledes ogsaa den eneste, der i de førstkomende Aar kan yde mig den nødvendige Hjælp og er villig dertil. Da han imidlertid har en fast Stilling ved Københavns Kommuneskoler (paa næsthøjeste Lønningstrin), kan han ikke opgive denne Stilling for at tage en honorarlønnet Stilling; af denne Grund vil jeg altsaa ikke kunne nøjes med honorarlønnet Assistance, selv om Assistenten skal præstere fuld Arbejdsydelse. Heller ikke i Fremtiden vil jeg være tjent med gennem flere Aar at oplære en honorarlønnet Assistent, der saa ved først givne Lejlighed søger en fast Stilling ved Zoologisk Museum eller ved et andet af Universitetets Laboratorier.

2) At det Laboratorium, som jeg nu bestyrer, faar Plads i de Lokaler, der allerede er stillet til Raadighed for Histologi og Embryologi, men som indtil videre vil kunne rumme begge Laboratorier; derved opnaar man at kunne samle det hele Laboratoriearbejde, som jeg fremtidig skulde lede, under eet, samtidig med at mit nuværende Laboratorium vilde faa bedre Arbejdsforhold; dette har nemlig hidtil ikke haft selvstændige Lokaler, idet man har maattet nøjes med en midlertidig Installation i Zoologisk Studiesamlings og Laboratoriums Lokaler, en Ordning der naturligvis har været lidet tilfredsstillende, og som i Fremtiden, naar den nye Skoleembedseksamen træder i Kraft — hvorved der vil stilles Krav om forøget Brug af Zoologisk Laboratorium til systematiske og økologiske Undersøgelser — vil være uigennemførlig.

3) At der til Gennemførelse af denne Ordning tilstaaes Laboratoriet for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik en Konto paa 500 Kr. til Bestridelse af dets Udgifter til Lys, Gas og Rengøring. Indtil nu er disse Udgifter betalt af Zoologisk Studiesamlings og Laboratoriums Konto. Ved Overflytningen til de nye Lokaler vil denne Udgift blive paalignet Laboratoriet for sammenlignende Anatomi.

4) At der søges 3000 Kr. til et Edingers Mikroprojektions-, Tegne- og Fotografiapparat, da Zoologisk Laboratorium ikke kan undvære sit Apparat, der før blev benyttet af begge Laboratorier. — Det skal bemærkes, at histologisk Laboratorium savner et saadant, hvorfor det vil gøre god Nytte paa det nye Dobbeltlaboratorium. Brugen af Apparatet indgaar som et meget vigtigt Led i Undervisningen, der ikke vil kunne gennemføres uden dette Apparat.

5) At den honorarlønnede Assistent (honorarlønnet Assistance 2000 Kr. aarlig, bevilget paa Finanslov 1934—35) foruden at passe den anatomiske Samling vedrørende Menneskets Anatomi ogsaa holder nogle af Eksaminatorierne (de elementære) over Menneskets Anatomi for de Gymnastikstuderende.

I Tilslutning til denne Skrivelse androg Fakultetet i sin ovennævnte Indstilling af 4. Maj 1934, at de af Professor Steenberg ønskede Bevillinger blev stillede til Raadighed og tilføjede følgende:

Det bemærkes, at Oprettelsen af en fast videnskabelig Assistentstilling og af en aarlig Konto paa 500 Kr. for Laboratoriet for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik ikke vil medføre saa store aarlige Udgifter som et Docentur. Den foreslaaede Ordning betyder saaledes en Besparelse. Ikke desto mindre anser Fakultetet den ikke blot for fuldt forsvarlig, men under Hensyn til Professor Steenbergs særlige Kvalifikationer i høj Grad ønskelig.

Under 21. Juni 1934 indstillede Konsistorium til Ministeriet, at de af Professor Steenberg og Fakultetet ansøgte Bevillinger blev stillet til Raadighed paa Finansloven og Normeringsloven for 1935—36; man indstillede tillige, at der paa forventet Tillægsbevilling for Finansaaret 1934—35 stilledes til Raadighed dels et Beløb af 7 Tolvtedel af 500 = 292 Kr. til Lys, Gas og Rengøring dels et Beløb af 7 Tolvtedel af 4146 Kr. = 2419 Kr. til Honorering af en videnskabelig Assistent ved Laboratoriet for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik, saaledes at Nyordningen kunde træde i Kraft fra den 1. September 1934.

Under 19. September 1934 bifaldt Ministeriet den af Universitetet foreslaaede Ordning. Herefter blev paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1519—22, de bevilgede Annuer for Laboratoriet for Histologi og Embryologi (Universitetets Konto 14, Underkonto 17) og for Laboratoriet for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik (Universitetets Konto 14, Underkonto 38) opført samlet under førstnævnte Konto med ialt 7423

Kr., nemlig 5280 Kr. som Husleje (inclusive Varme) for begge Laboratorier, 1162 Kr. som Annuum for førstnævnte Laboratorium og 981 Kr. som Annuum for sidstnævnte Laboratorium. Under Universitetets Konto 21, Underkonto m, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1531—34, et Beløb af ialt 1250 Kr. til Rengøring, Elektricitet og Gas til de to Laboratorier, hvoraf 750 Kr. var det tidligere af Annuet til Laboratoriet for Embryologi og Histologi hertil medgaaede Beløb, medens 500 Kr. var den af Professor Steenberg ansøgte Forhøjelse og desuden blev der under Universitetets Konto 24, Overordentlige Udgifter, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1535—36, optaget en Bevilling paa 3000 Kr. til et Mikroprojektions-, Tegne- og Fotografiapparat til fælles Brug for de to Laboratorier. Endelig blev den nye faste videnskabelige Assistentstilling ved Laboratoriet for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik oprettet paa Normeringsloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 3813—14 (om Ansættelse i Stillingen se foran Side 48). Afholdelsen af de ovennævnte Udgifter for Finansaaret 1934—35 blev hjemlet paa Tillægsbevillingsloven for 1934—35, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 4493—96 (J. Nr. 237 a/34).

Flytningen af Laboratoriet for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik fra Nørregade 10 til Nørrevoldgade 90 (det histologisk-embryologiske Laboratoriums Lokaler) fandt Sted i Oktober Maaned 1934. Paa Tillægsbevillingsloven for 1934—35, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 4493—94 blev der efter Andragende af Professor Steenberg og Konsistorium bevilget et Beløb af 210 Kr. til Flytteudgifter (J. Nr. 237 c/34).

Efter Andragende af Professor Steenberg blev der under 7. November 1934 og 18. Maj 1935 af Universitetets Konto 14, Underkonto 43, Raadighedssum til Afholdelse af særlige Udgifter for Universitetets Instituter for Finansaaret 1934—35 stillet et Beløb af 1199 Kr. 91 Øre til Raadighed og af samme Konto for Finansaaret 1935—36 (Universitetets Konto 14, Underkonto 44) et Beløb af 397 Kr. 40 Øre til forskellige tekniske Installationer og til Inventar for de to Laboratorier (J. Nr. 237 a/34 og 162 b/35).

q. Laboratoriet for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik.

Om Laboratoriets Flytning og Sammenlægning med Laboratoriet for Histologi og Embryologi se ovenfor under dette Laboratorium Side 233 ff.

Som meddelt i Universitetets Aarvog for 1932—33, Side 128 blev der paa Finansloven for 1933—34 bevilget et Beløb af 1000 Kr. som 1ste Del af en 3-aarig Bevilling paa ialt 3000 Kr. til Anskaffelse af Haandbøger og Atlas til Laboratoriet. Nogen Fortsættelse af denne Bevilling blev ikke givet paa Finansloven for 1934—35 paa Grund af Optagelsen paa nævnte Finanslov af den i Universitetets Aarvog 1933—34 Side

214 og foran Side 209 omtalte Raadighedssum paa 6000 Kr. til Afholdelse af særlige Udgifter for Universitetets Instituter. Under 4. Oktober 1934 blev derefter 2den Del af den ovennævnte Bevilling til Laboratoriet til Anskaffelse af Haandbøger og Atlas stillet til Raadighed af nævnte Raadighedssum. (J. Nr. 237 b/34).

r. Det fysisk-kemiske Institut.

Under 28. September 1934 androg Institutets Bestyrer, Professor, Dr. phil. J. N. Brønsted Ministeriet om Tilladelse til at udleje den til hans Tjenestebolig hørende Garage, som han ikke for Tiden selv benyttede. Ministeriet meddelte under 29. Oktober 1934 den ansøgte Tilladelse paa Vilkaar, at Lejemaalet blev indgaaet saaledes, at det kunde bringes til Ophør med højst 3 Maaneders Varsel. (J. Nr. 348 a/38).

Under 5. Marts 1935 meddelte Konsistorium Mekaniker Holger Fallesen fast Ansættelse som Laboratoriebetjent ved Institutet fra 1. Marts 1935 at regne. (J. Nr. 206 a/31).

s. Det matematiske Institut.

Paa Finansloven for 1935—36, jfr. Rigsdagstidende for 1934—35, Tillæg A., Sp. 1521—22, forhøjedes Institutets Annum (Universitetets Konto 14, Underkonto 20) med 810 Kr. fra 990 Kr. til 1800 Kr. (J. Nr. 164/34).